

SYLABUS PRZEDMIOTU AKADEMICKIEGO

Część A

Przedmiot: Akademia Filmowa – Historia Kina Światowego / Film Academy – History of Cinema

Obszar kształcenia: nauki humanistyczne

Status przedmiotu: fakultatywny

Kierunek studiów: studia międzywydziałowe

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Poziom studiów: I i II

Rok/semestr: dowolne

Rodzaje zajęć: wykłady i projekcje filmów

Liczba godzin w semestrze/tygodniu: 60

Forma i warunki zaliczenia: Obecność na zajęciach i egzamin pisemny.

Ocena bardzo dobra: frekwencja, wiedza z wykładów oraz literatury podstawowej i wybranej literatury uzupełniającej; ocena dobra: frekwencja, wiedza z wykładów oraz literatury podstawowej; ocena dostateczna: frekwencja i wiedza z literatury podstawowej.

Liczba punktów ECTS: 3

Język wykładowy: polski

Przedmioty wprowadzające: brak

Wymagania wstępne: brak

Nazwa jednostki organizacyjnej realizującej przedmiot: Stowarzyszenie Nowe Horyzonty

Osoba odpowiedzialna za realizację przedmiotu: dr Małgorzata Kozubek, Instytut Kulturoznawstwa UW.
e-mail: malgorzata.kozubek@uni.wroc.pl

CELE WYKŁADÓW:

Podstawowym celem wykładów jest zapoznanie słuchaczy z najważniejszymi zagadnieniami historii filmu powszechnego na tle kulturowym, społecznym, politycznym i interartystycznym. Podczas zajęć omówione zostaną chronologicznie najważniejsze kierunki, prądy, tendencje i szkoły artystyczne oraz twórczość wybitnych reżyserów filmowych. Refleksja historyczna zostanie powiązana z refleksją nad ewolucją środków filmowego wyrazu, będącą rezultatem współdziałania czynników estetycznych oraz technologicznych. Szczególna uwaga zostanie poświęcona analizie i interpretacji filmów ilustrujących wykłady.

SYLWETKA ABSOLWENTA:

Absolwent Akademii Filmowej dzięki opanowaniu kanonu historii światowego kina oraz elementów warsztatu filmoznawczego będzie dysponował odpowiednią wiedzą, by móc podjąć pracę m. in. w instytucjach związanych z produkcją i dystrybucją filmową (wytwórnie i studia filmowe, ośrodki telewizyjne, firmy dystrybucyjne, itp.), animatora kultury filmowej (np. festiwali filmowych), a także krytyka filmowego w prasie

branżowej i środkach masowego przekazu (m.in. w portalach internetowych). Ukończenie Akademii Filmowej może mu również zapewnić przygotowanie do dalszego, już strictly profesjonalnego wykształcenia filmowego, przygotowującego do zawodów reżysera, scenarzysty, operatora czy montażysty.

TREŚCI WYKŁADÓW:

W ciągu ośmiu semestrów trwania Akademii studenci obejrzą ponad dwieście filmów, począwszy od pierwszych obrazów braci Lumière i Georgesa Mélièsa aż do dzieł współczesnych. W ramach jednego spotkania będą wyświetlane zazwyczaj dwa filmy, natomiast w przypadku pierwszych filmów niemych – zestaw kilku tytułów. Wybranim seansom filmów niemych będzie towarzyszył akompaniament tapera. Projekcje będą poprzedzane godzinnymi wykładami, które będą wygłaszać renomowani filmoznawcy i kulturoznawcy z różnych ośrodków akademickich.

Poszczególne lata będą obejmować następujące okresy rozwoju światowej kinematografii:

I ROK: POCZĄTKI I ROZWÓJ FILMU NIEMEGO 1895-1925

II ROK: POCZĄTKI I ROZWÓJ KINA DŹWIĘKOWEGO 1926-1944

III ROK: OD NEOREALIZMU WŁOSKIEGO DO CZESKIEJ SZKOŁY FILMOWEJ 1945-1968

IV ROK: KINO MISTRZÓW – LATA 60.-70. I ZJAWISKA KINA WSPÓŁCZESNEGO – LATA 70.-90. XX WIEKU

Wykłady oraz projekcje będą się odbywać raz w tygodniu w godzinach popołudniowych we wrocławskim Kinie Nowe Horyzonty przy ul. Kazimierza Wielkiego.

Szczegółowe informacje i harmonogramy zajęć dostępne na www.kinonh.pl/akademie

PROGRAM AKADEMII FILMOWEJ – HISTORII KINA ŚWIATOWEGO

1 semestr (październik 2012 – luty 2013):

1. Początki kina we Francji
2. Pierwszy gatunek: burleska i jej początki
3. Buster Keaton: człowiek z kamienną twarzą
4. Western: amerykański gatunek narodowy
5. Pierwszy mistrz kina: David Wark Griffith
6. Niemiecki ekspresjonizm filmowy
7. Niemiecki ekspresjonizm filmowy: Fritz Lang
8. Psychologizm Kammerspielu
9. Szkoła skandynawska
10. Francuski impresjonizm filmowy
11. Awangarda filmowa we Francji i w Niemczech
12. Egzamin i zaliczenie

2 semestr (luty – czerwiec 2013):

1. Erich von Stroheim
2. Charles Chaplin i burleska filozoficzna
3. Carl Theodor Dreyer
4. Rene Clair i Abel Gance
5. Rosja po rewolucji: klasycy
6. Rosja: inne spojrzenie
7. Między awangardą a propagandą
8. Europejscy emigranci w USA, cz. I
9. Europejscy emigranci w USA, cz. II
10. King Vidor
11. Josef von Sternberg
12. Gwiazdy kina niemego: Gloria Swanson i Rudolf Valentino
13. Egzamin i zaliczenie

3 semestr (październik 2013 – luty 2014):

1. Początki kina dźwiękowego
2. Awangarda
3. Nowe gatunki: film gangsterski i musical
4. Burleska amerykańska
5. Gwiazdy Hollywoodu
6. Komedia obyczajowe Franka Capry
7. Drogi filmu francuskiego
8. Kino Williama Wylera
9. Arcydzieła Chaplina
10. Fritz Lang w Niemczech i na emigracji
11. Wszystkie barwy świata: film i kolor
12. Egzamin i zaliczenie

4 semestr (marzec – czerwiec 2014):

1. Jean Renoir - realista
2. Realizm poetycki Marcela Carné
3. Czarny film amerykański
4. Film polski w okresie międzywojennym
5. Hitchcock: klasyk filmu kryminalnego
6. Film propagandowy w III Rzeszy
7. Film angielski podczas wojny
8. Kino Orsona Wellesa
9. Historyczne freski Siergieja Eisensteina
10. Klasyczny western
11. Egzamin i zaliczenie

5 semestr (październik 2014 – luty 2015):

1. Neorealizm: zapowiedzi i początki
2. Dramaty codzienności. De Sica
3. Neorealizm oswojony i przekroczenia nurtu
4. Echa wojny w Europie
5. Komedia francuska
6. Odcienie westernu
7. W Nowym Yorku i Hollywood
8. Młodzi skłócenii z życiem
9. Wielcy Japończycy
10. Telewizyjne wpływy w filmie
11. Twórczość Luisa Buñuela
12. Egzamin i zaliczenie

6 semestr (marzec – czerwiec 2015):

1. Awangarda nowojorska
2. Twórczość Roberta Bressona
3. Francuska Nowa Fala - część I
4. Francuska Nowa Fala - część II
5. Twórczość Michelangelo Antonioniego
6. Rosyjskie obrachunki z wojną
7. Twórczość Ingmara Bergmana
8. Twórczość Federico Felliniego
9. Młodzi gniewni w Anglii
10. Polska Szkoła Filmowa - część I
11. Polska Szkoła Filmowa - część II
12. Nowa Fala w Czechosłowacji
13. Egzamin i zaliczenie

7 semestr (październik 2015 – luty 2016) :

1. Mistrzowie kina włoskiego - Pier Paolo Pasolini i Luchino Visconti
2. Amerykańskie kino drogi - Bob Rafelson i Arthur Penn
3. Amerykańskie kino kontestacji - Stanley Kubrick i Sam Peckinpah
4. Koniec Hollywood - Elia Kazan i Peter Bogdanovich
5. Kino rosyjskie - Ilia Awerbach i Andriej Tarkowski
6. Emigranci - Miloš Forman i Roman Polański
7. Kino niemieckie - Volker Schlöndorff i Rainer Werner Fassbinder
8. Włoskie kino kontestacji - Marco Bellocchio i Bernardo Bertolucci
9. Brytyjskie kino społeczne - Ken Loach i Mike Leigh
10. Kino hiszpańskie - Carlos Saura i Pedro Almodóvar
11. Mistrzowie kina amerykańskiego część I - Francis Ford Coppola i Robert Altman
12. Mistrzowie kina amerykańskiego część II - Martin Scorsese i Woody Allen
13. Egzamin i zaliczenie

8 semestr (marzec – czerwiec 2016):

1. Kino Nowej Przygody - Steven Spielberg i George Lucas
2. Globalne Hollywood - James Cameron i Ridley Scott
3. Nowe kino niemieckie - Wim Wenders i Werner Herzog
4. Postmodernizm filmowy - Quentin Tarantino i Tim Burton
5. Dogma 95 - Lars von Trier i Thomas Vinterberg
6. Filmy zagadki - Peter Weir i Wojciech Marczewski
7. Kino japońskie - Nagisha Oshima i Takeshi Kitano
8. Realizm magiczny - Emir Kusturica i Jiri Menzel
9. Generacja X - Richard Linklater i Kevin Smith
10. Musicale - Jim Sharman i Bob Fosse
11. Filmowy neomodernizm - Theodoros Angelopoulos i Bracia Dardenne
12. Egzamin i zaliczenie

**OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
AKADEMIA FILMOWA – HISTORIA KINA ŚWIATOWEGO**

Po ukończeniu ośmiosemestralnego kursu z historii filmu powszechnego w ramach Akademii Filmowej – Historii Kina Światowego student:

Symbol	Wiedza	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
K_W01	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię oraz fakty i ich chronologię z dziejów światowego kina. Swobodnie kojarzy fakty, nazwiska oraz tytuły z historii kina, zna podstawowe teorie filmowe oraz metodologię badań historycznofilmowych.	H1A_W03
K_W02	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą głównych zjawisk z obszaru historii kina (kierunki, prądy, tendencje, szkoły artystyczne, twórcy, konteksty historyczno-kulturowe).	H1A_W04
K_W03	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach i zależnościach sztuki filmowej z wydarzeniami artystycznymi, kulturowymi, społecznymi, historycznymi i politycznymi w wybranych kontekstach.	H1A_W05
K_W04	Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach i najważniejszych współczesnych osiągnięciach w badaniach nad historią filmu.	H1A_W06
K_W05	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji dzieł filmowych na przykładach ilustrujących tematy wykładów.	H1A_W07
K_W06	Ma świadomość kompleksowej natury języka filmu oraz jego złożoności i historycznej zmienności.	H1A_W09
Umiejętności		
K_U01	Potrafi rozpoznawać, analizować, oceniać, interpretować i selekcjonować dzieła filmowe stosownie do okresów, w których powstały, autorów, gatunków, potrafi odczytywać ich sensy oraz orzekać o ich oddziaływaniu społecznym i miejscu w procesie historyczno-kulturowym. Potrafi integrować informację z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy.	H1A_U01 H2A_U01
K_U02	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych osób oraz formułowania wniosków.	H1A_U06
K_U03	Posiada umiejętność przygotowania pracy pisemnej i wypowiedzi ustnej dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz różnych źródeł.	H1A_U08 H1A_U09
K_U04	Ma umiejętności posługiwania się językiem dyscyplin badających film.	H1A_U010
Kompetencje społeczne		
K_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	H1A_K01
K_K02	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.	H1A_K05
K_K03	Uczestniczy w życiu kulturalnym kraju.	H1A_K06

LITERATURA

I semestr

Literatura podstawowa:

1. *Historia kina tom I – Kino nieme*, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2009; rozdziały:
  - II: Tadeusz Lubelski: *Lumière i Méliès: fotograf i iluzjonista inicjują kinematograf*, ss. 77-136.
  - V: Michał Oleszczyk: *David Wark Griffith: kino uczy się opowiadać*, ss. 275-313.
  - VI: Tadeusz Szczepański: *Skandynawia*, ss. 315-392.
  - VII: Tomasz Kłys: *Film niemiecki w epoce wilhelmińskiej i weimarskiej*, ss. 393-462.
  - IX: Iwona Sowińska: *Złoty wiek burleski*, ss. 545-616.
  - XI: Iwona Kolasińska-Pasterczyk: *Francuska szkoła impresjonistyczna*, ss. 685-736
  - XII: Alicja Helman: *Awangarda we francuskim i niemieckim kinie niemym*, ss. 737-777.
2. Łukasz A. Plesnar: *Western jako gatunek filmowy: strategie badawcze* [w:] tegoż, *Twarze westernu*, Kraków 2009, ss. 13-43.
3. Jacek Ostaszewski, Łukasz A. Plesnar, *100 westernów*, Kraków 2000, wstęp oraz ss. 7-21, 57, 65-66.

Literatura uzupełniająca:

1. Jerzy Płażewski, *Historia filmu 1895 – 2005*, Warszawa 2011; odpowiednie fragmenty.
2. *W cieniu braci Lumière. Szkice o początkach kina*, red. M. Hendrykowska, Poznań 1995.
3. Grzegorz Królikiewicz, *Wielka Kamienna Twarz. Próba analizy filmu „General” Bustera Keatona*, Łódź 1996.
4. „Film na Świecie” 1981, nr 8 (276) – numer monograficzny poświęcony Busterowi Keatonowi.
5. André Bazin, *Western, czyli film amerykański par excellence* [w:] tegoż, *Film i rzeczywistość*, tłum. B. Michalek, Warszawa 1963, ss. 143-153.
6. Jacek Ostaszewski, *Konteksty westernu* [w:] A. Helman (red.) *Kino gatunków*, Katowice 1991, ss. 69-83.
7. John H. Lenihan, *Showdown: Confronting Modern America in the Western Film*, Urbana and Chicago 1980.
8. „Film na Świecie” 1982, nr 3 (283) – numer monograficzny poświęcony Davidowi W. Griffithowi.
9. *Niemiecki ekspresjonizm filmowy*, A. Helman, A. Madej (red.), Katowice 1985.
10. Lotte H. Eisner, *Ekran demoniczny*, tłum. K. Eberhardt, Gdańsk 2011.
10. Siegfried Kracauer, *Od Caligario do Hitlera. Z psychologii filmu niemieckiego*, tłum. E. Skrzywanowa, W. Wertenstein, Gdańsk 2010.
11. Tomasz Kłys, *Dekada doktora Mabuse. Nieme filmy Fritza Langa*, Łódź 2006.
12. Aleksander Kwiatkowski, *Film skandynawski*, Warszawa 1986.
13. Jerzy Płażewski, *Historia filmu francuskiego 1895-2003*, Warszawa 2005; odpowiednie fragmenty.
14. Zbigniew Czeczot-Gawrak, *Jean Epstein. Studium natury w sztuce filmowej*, Warszawa 1962.
15. *Europejskie manifesty kina. Antologia*, Andrzej Gwóźdź (wybór, wstęp i opracowanie), Warszawa 2002 (fragmenty: G. Méliès, *Obrazy kinematograficzne*, tłum. I. Dembowski, ss. 241-250, R. Canudo, *Manifest siedmiu sztuk*, tłum. I. Dembowski, ss. 40-45; Louis Delluc, *Fotogenia*, tłum. T. Lubelski, ss. 46-52; R. Clair *Rytm*, tłum. Ł. Demby, ss. 166-169, Germaine Dulac, *Istota kina – wizualizacja myśli*, tłum. I. Dembowski, ss. 170-178. Fernand Léger, *Malarstwo i kino*, tłum. Ł. Demby, ss. 179-180, Hans Richter, *Zasadnicze problemy*

sztuki ruchu, tłum. A. Gwóźdź, ss. 151-160, (Lászlo) Moholy-Nagy, *Problemy nowego filmu*, tłum. A. Gwóźdź, ss. 190-203).

16. Kristin Thompson, David Bordwell, *Film History. An Introduction*, New York 2010; odpowiednie fragmenty.

II semestr

Literatura podstawowa:

1. Jarosław Twardosz, *Erich von Stroheim – realizm czy perwersja?* [w:] Łukasz A. Plesnar, R. Syska (red.), *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, Kraków 2006, ss. 63-87.
2. „Film na Świecie” 2001, nr 402, numer monograficzny poświęcony Charlesowi Chaplinowi.
3. *Historia kina tom I – Kino nieme*, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2009, rozdziały:
  - VIII: Joanna Wojnicka, *Kino Rosji carskiej i Związku Sowieckiego*, ss. 463-544 (szczególnie podrozdziały: *Siergiej Eisenstein; Pudowkin i wytwórnia Mieźrabpom-Ruś* oraz *Realizm czy propaganda?*)
  - X: Łukasz A. Plesnar, *Hollywood: epoka jazzu*, ss. 617-684 (jedynie następujące podrozdziały: *Erich von Stroheim: twórca filmowego naturalizmu; Friedrich Wilhelm Murnau: Kammerspiel w Hollywoodzie; Inni przybysze z Niemiec; Skandynawska fala* oraz *Miłość ponad wszystko: Gloria Swanson, Clara Bow, Rudolph Valentino i melodramaty*).

Literatura uzupełniająca:

1. Alicja Helman, *Stroheim albo poetyka form monstrualnych*, „Kino” 1973, nr 2, ss. 60-63.
2. Richard Koszarski, *Von: The Life and Films of Erich von Stroheim*, New York 2001.
3. David Robinson, *Chaplin. Jego życie i sztuka*, tłum. W. Wertenstein, Warszawa 1995.
4. Charles Chaplin, *Moja autobiografia*, tłum. B. Zieliński, Warszawa 1993.
5. „Film na świecie” 1989 nr 366, numer monograficzny poświęcony Carlowi Theodorowi Dreyerowi.
6. Tadeusz Szczepański, Wojciech Wierzewski (red.), *Eisenstein. Artysta, myśliciel*, Warszawa 1982.
7. Naum Klejman, *Tylko piętnaście kadrów*, tłum. T. Szczepański [w:] W. Godzic (red.), *Sztuka filmowej interpretacji*, Kraków 1988 (wraz ze wstępem *Ekran pod mikroskopem*), ss. 9-34.
8. Jerzy Płazewski, *Historia filmu francuskiego 1895-2003*, Warszawa 2005; odpowiednie fragmenty.
9. „Film na Świecie” 983, nr 9 (297) – numer monograficzny poświęcony Wsiewołodowi Pudowkinowi.
10. Dziga Wiertow, *Człowiek z kamerą. Wybór pism*, tłum. T. Karpowski, Warszawa 1976.
11. Andrzej Kołodyński: *Tropami filmowej prawdy*, Warszawa 1981, ss. 32-57 (podrozdział: *Wiertow: entuzjizm i kamera*).
12. Alicja Helman, *Film faktów i film fikcji*, Katowice 1977, ss. 37-43 (podrozdział: *Wiertow albo wszechobecność kamery*).
13. Emily W. Leider, *Dark Lover: The Life and Death of Rudolph Valentino*, New York 2003.

III semestr

Literatura podstawowa:

1. *Historia kina tom 1 – Kino nieme*, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2009; rozdział:
XII: Alicja Helman: *Awangarda we francuskim i niemieckim kinie niemym*, ss. 737-777 (zwłaszcza podrozdział *Film surrealistyczny*; ss. 757-765).
2. *Historia kina tom 2 – Kino klasyczne*, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2011, rozdziały:
I: Iwona Sowińska: *Przełom dźwiękowy*, ss. 19-71.
II: Łukasz A. Plesnar: *Hollywood: pod znakiem Wielkiego Kryzysu*, ss. 73-133 (jedyne następujące podrozdziały: *Hollywood o bandytach, mafiosach i agentach FBI: powstanie i rozwój kina gangsterskiego*; *Hollywood tańczy i śpiewa: musicale i filmowe operetki*; *Hollywood się śmieje: spadkobiercy slapsticku, komedia anarchizująca, „screwball comedy” i „sophisticated comedy”*).
III: Grażyna Stachówna: *Francja lat trzydziestych: kino jako barometr*, ss. 135-189 (zwłaszcza podrozdziały: *Jean Vigo i Julien Duvivier*).
3. Elżbieta Ostrowska-Chmura: *Frank Capra – amerykańskie marzenia i koszmary* [w:] *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, red. Łukasz A. Plesnar i Rafał Syska, Kraków 2006.
4. Iwona Kolasińska: *William Wyler – pod znakiem kobiety* [w:] Łukasz A. Plesnar i Rafał Syska (red.), *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, Kraków 2006.
5. David Robinson, *Chaplin. Jego życie i sztuka*, tłum. W. Wertenstein, Warszawa 1995 (rozdział 14: *Dzisiejsze czasy* oraz 15: *Dyktator*).
6. *Fritz Lang*, R. Prokurat, G. M. Grabowska (red.), Warszawa 1993.

Literatura uzupełniająca:

1. Małgorzata Przedpeńska-Bieniek, *Dźwięk w filmie*, Warszawa 2006.
2. Marek Hendrykowski, *Dźwięk na ekranie. Przełom dźwiękowy w filmie*, „Kwartalnik Filmowy” 2003, nr 44, ss. 18-30.
3. W. Kluszczyński, *Film – sztuka Wielkiej Awangardy*, Warszawa – Łódź, 1990.
4. Iwona Kolasińska-Pasterczyk, *Piekła Luisa Buñuela. Wokół problematyki sacrum i profanum*, Kraków 2007.
5. „Film na Świecie” 1981, nr 11 (279) – numer monograficzny poświęcony surrealizmowi w filmie.
6. David Bordwell, Kristin Thompson, *Film art. Sztuka filmowa*, Warszawa 2009 (rozdział 9: *Gatunki filmowe*, ss. 360-381).
7. Alicja Helman, *Przemoc i nostalgia w filmie gangsterskim* [w:] K. Loska (red.), *Kino gatunków wczoraj i dziś*, Kraków 1998, ss. 13-28.
8. Wiesław Godzic, *Widz w świecie musicalu* [w:] A. Helman (red.) *Kino gatunków*, Kraków 1991, ss. 19-34.
9. Charlotte Chandler, *Marlene Dietrich*, tłum. K. Kwaterska, Warszawa 2012.
10. Angelika Kuźniak, *Marlene*, Wołowiec 2009.
11. Donald Spoto, *Błękitny anioł. Życie Marleny Dietrich*, tłum. M. Krzewicka, Warszawa 1997
12. Barry Paris, *Garbo: Abdykacja królowej*, tłum. M. Maciejka, Warszawa 2007.
13. Antoni Gronowicz, *Greta Garbo*, Warszawa 1995.

14. Alexander Walker, *Garbo*, tłum. H. Pawlikowska-Gannon, Warszawa 1987.
15. Zbigniew Pitera, *Diabeł jest kobietą: z historii filmowego wampa*, Warszawa 1989.
16. Charles Chaplin, *Moja autobiografia*, tłum. B. Zieliński, Warszawa 1993.
17. Vincent Brook, *Driven to Darkness: Jewish Emigre Directors and the Rise of Film Noir*, New Brunswick, New Jersey and London 2009, (podrozdziały: *The Father of Film Noir: Fritz Lang* oraz *Fritz Lang in Hollywood*, s. 58-103).

IV semestr

Literatura podstawowa:

1. *Historia kina tom 2 – Kino klasyczne*, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2011, rozdziały:
  - III: Grażyna Stachówna: *Francja lat trzydziestych: kino jako barometr*, ss. 135-189 (podrozdziały: *Marcel Carné i realizm poetycki* oraz *Jean Renoir i realizm społeczny*).
  - IV: Tomasz Kłys: *Niemiecki film fabularny u schyłku Republiki Weimarskiej i w Trzeciej Rzeszy*, ss. 191- 251 (podrozdział: *Kino niemieckie w okresie nazistowskim*).
  - V: Joanna Wojnicka: *Kino stalinowskie*, ss. 253-313 (podrozdział: *Wojna i schyłek stalinizmu*).
  - VII: Olga Katafiasz: *Kino brytyjskie: w obronie imperium*, ss. 359-407 (2 podrozdziały: *Kino czasu wojny* oraz *Szekspirowskie adaptacje Laurence'a Oliviera*).
  - VIII: Rafał Syska: *Dekada cienia: amerykańskie kino lat czterdziestych*, ss. 409-479 (podrozdziały *Film noir; Noir a kino gatunków; Femme fatale*).
2. Krzysztof Trojanowski, *Marcel Carné – klasyk francuskiego kina*, Toruń 2011.
3. Tadeusz Lubelski, *Historia kina polskiego. Twórcy, filmy, konteksty*, Katowice 2009 (rozdział III: *Nasze kino klasyczne. Krzywe zwierciadło polskiej mentalności (1930-1939)*, ss. 73-108; zwłaszcza podrozdziały: 2C: *Melodramaty* i 5: *Film żydowski w Polsce*).
4. Krzysztof Loska, *Alfred Hitchcock – problem tożsamości* [w:] Łukasz A. Plesnar i Rafał Syska (red.), *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, red. Łukasz A. Plesnar i Rafał Syska, Kraków 2006.
5. Olga Katafiasz *Orson Welles – prawda jest gdzie indziej* [w:] Łukasz A. Plesnar i Rafał Syska (red.), *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, Kraków 2006.
6. Zygmunt Machwitz, *W kręgu historycznych filmów Siergieja Eisensteina* [w:] T. Szczepański, W. Wierzewski (red.), *Eisenstein. Artysta, myśliciel*, Warszawa 1982, ss. 109-119.
7. Łukasz A. Plesnar: *Świat westernów Johna Forda* [w:] *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, red. Łukasz A. Plesnar i Rafał Syska, Kraków 2006.

Literatura uzupełniająca:

1. Bolesław Michalek, *Trzy portrety*, Warszawa 1959 (eseje o J. Vigo i M. Carné).
2. Jan Słodowski, *Marcel Carné: zobaczyć rzeczy, które są za rzeczami*, „Iluzjon” 1989, nr 2.
3. Krzysztof Trojanowski, *Aktorki w filmach realizmu poetyckiego Marcela Carné*, „Kwartalnik Filmowy” 2002, nr 37/38, s. 106-115.
4. Jan Słodowski, *Renoir*, „Iluzjon” 1984, nr 2.
5. „Film na Świecie” 1979 nr 12 (256) – numer monograficzny poświęcony twórczości Jeana Renoira.

6. Dudley Andrew, *Mists of Regret: Culture and Sensibility in Classic French Film*, Princeton 1995, ss. 274-317
7. Sławomir Bobowski, *Film noir – repetytorium*, „Studia Filmoznawcze” 2010, nr 31, ss. 5-20.
8. Rafał Syska, *Panorama kontekstów amerykańskiego noir*, „Studia Filmoznawcze” 2010, nr 31, ss. 23-51.
9. Alfred Hitchcock, *Hitchcock/Truffaut*, rozm. F. Truffaut, tłum. T. Lubelski, Izabelin 2005.
10. Krzysztof Loska, *Hitchcock – autor wśród gatunków*, Kraków 2002.
11. Bogusław Drewniak, *Teatr i film Trzeciej Rzeszy*, Gdańsk 2011.
12. Clinton Heylin, *Pod prąd. Orson Welles kontra Hollywood*, Warszawa 2007.
13. Grzegorz Królikiewicz, „Różyczka”. *Próba analizy filmu „Obywatel Kane”*, Łódź 1993.
14. David Bordwell, *The Cinema of Eisenstein*, Routledge 2005.
15. Jacek Ostaszewski, *Konteksty westernu* [w:] A. Helman (red.) *Kino gatunków*, Katowice 1991, ss. 69-83.

V semestr

Literatura podstawowa:

1. Historia kina tom 2 – Kino klasyczne, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2011, rozdziały:
  - XII: Alicja Helman: Włoski neorealizm, s. 565-615.
  - XVIII: Alicja Helman: Włosi po neorealizmie: autorzy, kontynuatorzy, epigoni, s. 885-993 (zwł. podrozdziały: Rossellini: neorealizm mimo wszystko; Fellini: dwie trylogie).
  - XV: Tycjan Gołuński: Francuzi – kino papy (1940-1959), s. 709-787 (zwł. podrozdział: Po wojnie: „Nie interesują nas już te same sny”; Francuska „szkoła wyzwolenia”?; Cocteau, Tati, Bresson: anty-dykcje francuskiego kina).
  - XXII: Inne Kinematografie, rozdział: Węgry, Grzegorz Bubak, s. 1065-1075 (zwł. podrozdział: Przemysł filmowy podnosi się z ruin).
  - XVI: Łukasz A. Plesnar, Rafał Syska: Kino amerykańskie lat 50: złota dekada, s. 789-857 (podrozdziały: Western – mitologizacja i demitologizacja Starego Zachodu; Billy Wilder; John Huston; Nicolas Ray, Pochód nastolatków, Temat rasizmu, Nurt realistyczny).
  - VI: Krzysztof Loska: Japonia między tradycją i nowoczesnością, s. 315- 357.
  - XIII: Iwona Kolasińska-Pasterczyk: Kinematografia Meksyku, s. 617-640 (podrozdział: *Luis Buñuel, czyli ten, który odmienił Meksyk*).

Literatura uzupełniająca:

1. Tadeusz Miczka, *Kino włoskie*, Gdańsk 2009 (zwł. rozdziały: IV: Okolice neorealistycznego przełomu; V: Barwy ekranowego realizmu; VI: „Trudne lata”: poszukiwanie kompromisu).
2. Tadeusz Miczka, *10000 km od Hollywood. Historia kina włoskiego od 1896 roku do połowy lat pięćdziesiątych XX wieku*, Kraków 1992.
3. André Bazin, *Obrona Rosseliniego* [w:] tegoż, *Film i rzeczywistość*, tłum. B. Michałek, Warszawa 1963.
4. Jerzy Płazewski, *Historia filmu francuskiego*, Warszawa 2005 (wybrane fragmenty)
5. Józef Gębski, *Tataville*, „Kwartalnik Filmowy” 2006, nr 56, s. 120-132.
6. Łukasz A. Plesnar, *Twarze westernu*, Kraków 2009.
7. Jacek Ostaszewski, *Konteksty westernu* [w:] A. Helman (red.) *Kino gatunków*, Katowice 1991, s. 69-83.

8. Janusz Skwara, *Western odrzuca legendę*, Warszawa 1985.
9. Barbara Kosecka, Billy Wilder – cynik i moralista [w:] Ł. A. Plesnar, R. Syska (red.), *Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy*, Kraków 2006.
10. Kamila Żyto, Billy Wilder. Stygmat obcości [w:] E. Durys, K. Klejsa (red.), *Kino amerykańskie. Twórcy*, Kraków 2007.
11. Kamila Żyto, Marcin Pieńkowski (red.), *Billy Wilder. Mistrz kina z Suchej Beskidzkiej*, Warszawa 2011.
12. Val Holley, *James Dean. Szybkie życie*, tłum. Z. Niewojński, Warszawa 2007.
13. François Forestier, *Marlon Brando. Piękna bestia*, tłum. M. Jarząb, Warszawa 2013.
14. Alicja Helman, Agnieszka Kamrowska (red.) *Autorzy kina azjatyckiego*, Kraków 2010 (rozdział „Japonia”: Michał Bobrowski - Akira Kurosawa; Krzysztof Loska - Kenji Mizoguchi).
15. Krzysztof Loska, *Poetyka filmu japońskiego*, Kraków 2009.
16. Alicja Helman, *Akira Kurosawa*, Warszawa 1970.
17. "Film na Świecie" 1975, nr 4 (200) - Luis Buñuel.
18. Iwona Kolasińska-Pasterczyk, *Piekła Luisa Buñuela. Wokół problematyki sacrum i profanum*, Kraków 2007.

VI semestr

Literatura podstawowa:

1. Historia kina tom 2 – Kino klasyczne, red. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska, Kraków 2011, ROZDZIAŁY:

IV: Tadeusz Szczepański: Skandynawowie, s. 641- 707, podrozdziały: Ingmar Bergman staje na planie filmowym, s. 653-656, Ingmar Bergman w drodze na szczyt, s. 662-667, Bergman na szczycie, s. 671-676.

XV: Tycjan Gołuński: Francuzi – kino papy (1940-1959), s. 709-787, podrozdział: Cocteau, Tati, Bresson: anty-dykcje francuskiego kina, s. 770-781.

XIX: Tadeusz Lubelski: Polska Szkoła Filmowa na tle rodzimego kina, podrozdział: Epoka Szkoły Polskiej, s. 960-992.

XX: Iwona Kurz, Kino sowieckie lat 1956-1960. Pierwsza fala odwilży, s. 993-1011.

2. Tadeusz Lubelski, *Nowa Fala. O pewnej przygodzie kina francuskiego*, Kraków 2000, rozdział 1: Kinofilia, czyli wyłonienie się grupy, s. 21-40 i rozdział 4: Sezon arcydzieł, czyli wzlot, s. 87-146 („Czteryście batów”, „Hiroszima moja miłość”, „Do utraty tchu”).

3. Tadeusz Miczka, *Kino włoskie*, Gdańsk 2009, Część VII – Boom po włosku (1960–1969), rozdział XIII: Strategie mistrzów (Fellini, Antonioni, Visconti i inni), obowiązują strony: 243-269.

4. Karolina Kosińska, *Kino Młodych Gniewnych*, „Dialog” 2014, nr 12.

5. Peter Hames, *Czechosłowacka Nowa Fala*, Gdańsk 2009, fragmenty: Wprowadzenie, s. 11-20; Szkoła Formana, s. 141-173; Literatura, fantazja i eksperyment, podrozdział: Jiří Menzel, s. 196-214.

Literatura uzupełniająca:

1. Urszula Tes, *Kino Johna Cassavetes*, Kraków 2003.
2. Elżbieta Durys, *Mieliśmy tu mały problem... O twórczości Johna Cassavetes*, Kraków 2009.

3. Susan Sontag, Duchowy styl w filmach Roberta Bressona, tłum. D. Żukowski, [w:] tejże, Przeciw interpretacji i inne eseje, tłum. M. Pasicka, A. Skucińska, D. Żukowski, Kraków 2012.
4. Tycjan Gołuński, „Nieznana planeta”. Roberta Bressona kino ekstatyczne, „Kwartalnik Filmowy” 2007, nr 60, s. 145-170.
5. Konrad Eberhardt, Bresson, „Film Na Świecie” 1983, nr 300.
6. Tadeusz Lubelski, Nowa Fala. O pewnej przygodzie kina francuskiego, Kraków 2000.
7. Tadeusz Lubelski (red.), Agnès Varda, kinopisarka, Kraków 2006.
8. Bogusław Zmudziński (red.), Michelangelo Antonioni, Kraków 2004.
9. Paulina Kwiatkowska, Gdzie jest Claudia? Tożsamość erotyczna i tożsamość nomadyczna bohaterki filmu „Przygoda” Michelangelo Antonioniego, „Kwartalnik Filmowy”, 2008, nr 62-63.
10. Tadeusz Szczepański, Zwierciadło Bergmana, Gdańsk 1999, 2002, 2007.
11. Tadeusz Szczepański, Apokalipsa według Ingmara Bergmana, „Kwartalnik Filmowy”, 1995-1996, nr 12-13, s. 136-146;
12. Maria Kornatowska, Fellini, Warszawa 1989 lub 2003.
13. Rafał Marszałek, Nowy film angielski, Warszawa 1968.
14. Tadeusz Lubelski, Historia kina polskiego. Twórcy. Filmy. Konteksty, Chorzów 2009.
15. Peter Hames, Czechosłowacka Nowa Fala, Gdańsk 2009.

VII semestr

Literatura podstawowa:

1. Ł. A. Plesnar, R. Syska (red.), **Mistrzowie kina amerykańskiego. Bunt i nostalgia**, Kraków 2007, rozdziały:
  - P. Kletowski, Stanley Kubrick – Orfeusz w fotogenicznym piekle, s. 37-62.
  - Ł. A. Plesnar, Sam Peckinpah – „Zabić ich wszystkich!”, s. 111-151.
  - I. Kolasińska-Pasterczyk, Arthur Penn – odkłamywanie Ameryki, s. 185-209.
  - R. Syska, Robert Altman – muszkieter, s. 213-242.
  - E. Biskup, Francis Ford Coppola – kino rytuałów, s. 293-314.
  - M. Oleszczyk, Peter Bogdanovich – bezdroża kinofilii, s. 317-346.
  - K. Żyto, Martin Scorsese – pesymizm rozumu, optymizm woli, s. 393-421.
  - M. Bobrowski, Woody Allen – obydwie strony ekranu, s. 451-479.
2. E. Durys, K. Klejsa (red.), **Kino amerykańskie. Twórcy**, Kraków 2006, rozdziały:
  - A. Lewicki, Stanley Kubrick. Dychotomie i paradoksy, s. 101- 131
  - M. T.-Gubała, Woody Allen. Pochwała komedii, s. 175-201
  - S. Bobowski, Martin Scorsese. Między świętością a potępieniem, s. 203-246.
3. M. Radkiewicz, *Elia Kazan – na wschód od Hollywood*, [w:] Ł. Plesnar, R. Syska (red.), **Mistrzowie kina amerykańskiego. Klasycy**, Kraków 2006, s. 321-346.

4. K. Sobotka (red.), *Mistrzowie kina europejskiego*, Łódź 1996, rozdziały:
- D. Bugalski, Zakładnicy wieczności. O filmach Andrieja Tarkowskiego, s. 189-201
  - A. Helman, Palimpsesty Luchina Viscontiego, s. 205-225.
5. G. Stachówna, J. Wojnicka (red.) *Autorzy kina europejskiego*, Kraków 2003, rozdziały:
- G. Stachówna, Pedro Almodóvar – Ciało, płęć, pożądanie i inne wartości naszego życia, s. 9-22.
  - R. Syska, Rainer Werner Fassbinder – Rewolucja, która nadeszła, s. 59-78.
  - A. Helman, Carlos Saura – We władzy dyspozytywu, s. 175-191.
6. A. Helman, A. Pitrus (red.), *Autorzy kina europejskiego II*, Kraków 2005, rozdziały:
- A. Pierchała, Bernardo Bertolucci – Podróże, s. 73-88.
  - F. Ostrowska-Chmura, Mike Leigh – Sceny z życia rodzinnego, s. 149-165.
  - P. Skrzypczak, Volker Schlöndorff – Adaptator dobrej literatury, s. 195-225.
  - M. Piotrowska, Wim Wenders – Uczynić widocznym, s. 277-310.
7. A. Helman, A. Pitrus (red.), *Autorzy kina europejskiego V*, Kraków 2009, rozdziały:
- M. Oleszczyk, Ken Loach – Wiedz, co popierasz, s. 103-122.
  - A. Helman, Luchino Visconti – Palimpsesty, s. 277-296.

Lektura uzupełniająca:

1. A. Helman, Urok zmięzchu. Filmy Luchino Viscontiego, Gdańsk 2001.
2. J. Wojnicka: Świat umierający. O późnej twórczości Luchino Viscontiego, Kraków 2001.
3. M. Grabowska (red.), Luchino Visconti, Warszawa 2006.
4. „Film na Świecie” 1977, nr 3-4 (233-234) – Luchino Visconti.
5. A. Pitrus (red.), Pasolini: Tak pięknie jest śnić, Kraków 2002.
6. P. Kletowski, Pier Paolo Pasolini. Twórczość filmowa, Warszawa 2013.
7. J. Kossak, Kino Pasoliniego, Warszawa 1976.
8. M. Raczewa: Arthur Penn: publicysta czy poeta (w:) „Kino” 1972 nr 6 (78), s. 41-47.
9. „Film na Świecie” 1979, nr 1-2 (245-246), s. 101-135 – wywiad z A. Pennem.
10. „Film na Świecie” 1979, nr 1-2 (245-246), s. 67-100 – blok materiałów o filmach B. Rafelsona.
11. D. Laderman, Exploring the road movie, Austin 2002.
12. S. Prince, Savage Cinema. Sam Peckinpah and the Rise of Ultraviolent Movies, Austin 1998.
13. K. Kozłowski, Stanley Kubrick, Warszawa 2013.
14. K. Klejsa, Byłem wyleczony jak trza... O mechanicznej pomarańczy, „Kwartalnik filmowy” 2000, nr 31-32, s. 297-322.
15. S. Kuśmierczyk, Księga filmów Andrieja Tarkowskiego, Warszawa 2012.
16. A. Tarkowski, Dzienniki, tłum. S. Kuśmierczyk, Warszawa 1998.
17. M. Forman, J. Novak, Moje dwa światy. Miloš Forman. Wspomnienia, Katowice 1996.
18. J. Uszyński: Męcennicy wolności, „Kwartalnik filmowy” 1995-1996, nr 12-13 (72-73), s. 219-230;

19. R. Polański, Roman, tłum. K. i P. Szymanowscy, Warszawa 1989.
20. G. Stachówna, Roman Polański i jego filmy, Łódź – Warszawa, 1994.
21. M. Jankun-Dopartowa, Labirynt Polańskiego, Kraków 2000.
22. G. Stachówna, Polański od A do Z, Kraków 2002.
23. T. Elsaesser, Rainer Werner Fassbinder, Berlin 2012.
24. E. Mazierska, Słoneczne kino Pedra Almodóvara, Gdańsk 2007.
25. A. Helman, Ten smutek hiszpański. Konteksty twórczości filmowej Carlosa Saury, Kraków 2005.
26. R. Syska, Zachować dystans. Filmowy świat Roberta Altmana, Kraków 2008.
27. L. Eric, Woody Allen. Rozmowy, Poznań 2012.

Literatura na VIII semestr zostanie podana na początku semestru.

Część B

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZYZNANEJ PUNKTACJI ECTS

Akademia Filmowa – Historia Kina Światowego

Na przyznaną liczbę punktów ECTS składają się:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach ..... 11 x 1 h = 11 h

- konsultacje ..... 1 x 2 h = 2 h

.....
RAZEM: 13 h

2. Samodzielna praca studenta:

- udział w projekcjach filmów..... 11 x 4 h = 44 h

- samodzielna lektura..... 1 x 8 h = 8 h

- przygotowanie do kolokwium pisemnego ..... 1 x 10 h = 10 h

.....
RAZEM: 62h

Godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 75 h

1 punkt ECTS = 25 h pracy przeciętnego studenta,

Liczba punktów ECTS = 75h: 25 = 3,0 ECTS

Średnio: **3,0 ECTS**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,52 punktów ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 2,48 punktów ECTS